

ПОПЕЛИЦІ В ЯГІДНИКУ

Попелиці – злісні шкідники ягідних культур і переносники небезпечних вірусів, які висмоктують сік з молодих листків, пагонів, квіток і зав'язі, спричиняють деформацію та гальмують ріст рослини, виділяють "медв'яну росу", якою живляться мурахи.

Значної шкоди завдають попелиці, переносячи вірусні хвороби, що спричиняють деформацію, зміну забарвлення, ослаблення, карликовість, припинення плодоношення або "завмирання" рослин. Для попередження цих явищ першочергову увагу приділяють здоровому садовому матеріалу та систематичній боротьбі з переносниками вірусів.

Малина. Шкодочинною є малинова пагонова попелиця (*Aphis idaei*) світлозеленого забарвлення. Переносить вірус хлорозу листя малини.

На малині й ожині поселяються також ожинова і малиново-трав'яна попелиці, які зазвичай великої шкоди не завдають.

Смородина. Смородинова пагонова попелиця, або попелиця Шнайдера (*Aphis schneideri*) – синьо-зеленого кольору, переносник вірусів.

На цій культурі розповсюджені також велика смородинова попелиця (*Nasonovia ribisnigri*) із зеленим тілом довжиною 2-3 мм, агрусова попелиця (*Aphis grossulariae*) темнозеленого або сіро-зеленого забарвлення та червоносмородинова галова попелиця (*Chryptomyzus ribis*) світло-кремового або блідо-жовтого кольору.

Заходи боротьби. Загальними заходами для усіх вищевказаних культур є видалення сухих решток – гілок та листя з-під кущів після збирання врожаю (знищують зимуючі стадії шкідників) та обприскування насаджень до розпускання бруньок (березень – квітень) допущеним в Україні до вжитку препаратом ДНОК, 40% р. п. (8 кг/га) при значному ураженні шкідниками в

попередньому році.

При наявності пошкоджень насадження смородини до цвітіння обприскують препаратом неорон 50% к. е. (0,9 л/га) чи суміцидин 20% к. е. (0,3-0,6 л/га) у поєднанні з фунгіцидами для боротьби з плямистостями листя. За необхідності повторюють після цвітіння.

У малинниках боротьбу з попелицями здійснюють препаратом карате 5% к. е. (0,5 л/га).

Хімічний захист промислових насаджень кущових ягідників від попелиць за рубежом рекомендують здійснювати, витрачаючи 500-900 л робочої рідини на гектар.

Для прикладу наводяться рекомендації з польської програми захисту насаджень кущових ягідників [3], які для умов України мають довідковий характер.

Малина

Фаза перед цвітінням

Обприскати одним з препаратів у період появи попелиць на листі і пагонах:

пірімор 500 (Pirimor 500 WG)– 0,75 кг/га;

пірімікс 100 (Pirimix 100 PC)– 1,5 л/га;

азтек (Aztec 140 EW)– 0,5-0,7 л/га.

Цвітіння

Попелиці в період цвітіння знищити одним з наведених препаратів (у квадратних дужках вказано період очікування – в годинах від обприскування – для попередження отруєння бджіл):

пірімор 500 (Pirimor 500 WG)– 0,75 кг/га [6];

азтек (Aztec 140 EW)– 0,5-0,7 л/га [1].

Після збирання ягід

Обприскати після виявлення попелиць одним з препаратів:

пірімор 500 (Pirimor 500 WG)– 0,75 кг/га;

пірімікс 500 (Pirimix 100 PC)– 1,5 л/га;

азтек (Aztec 140 EW)– 0,5-0,7 л/га;

золон (Zolone 350 EC)– 1,8-2,6 л/га;

Бі-58 Новий– 1,5 л/га.

Чорна смородина

Фаза перед цвітінням

Попелиці знищити одним з препаратів:

пірімор 500 (Pirimor 500 WG)– 0,75 кг/га;

пірімікс 100 (Pirimix 100 PC)– 1,5 л/га;

азтек (Aztec 140 EW)– 0,5-0,7 л/га;

актара (Actara 25 WG)– 0,1 кг/га.

Листкова галова попелиця спричинює деформацію й почервоніння листя (економічний поріг шкодочинності – 20 заселених шкідником пагонів із 200 вибраних навмання).

Після цвітіння

Застосувати один з препаратів після перевищення економічного порогу шкодочинності (в квадратних дужках вказано період очікування в днях від останнього обприскування до збирання врожаю):

пірімор 500 (Pirimor 500 WG)– 0,75 кг/га [7];

пірімікс 500 (Pirimix 100 PC)– 1,5 л/га [7];

азтек (Aztec 140 EW)– 0,5-0,7 л/га [7];

актара (Actara 25 WG)– 0,1 кг/га [28].

Порічки червоні і білі

Фаза перед цвітінням

Обприскати одним з препаратів при перевищенні економічного порогу шкодочинності – 20 заселених шкідником із 200 вибраних навімання пагонів:

пірімор 500 (Pirimor 500 WG)– 0,75 кг/га;

пірімікс 100 (Pirimix 100 PC)– 1,5 л/га;

азтек (Aztec 140 EW)– 0,5-0,7 л/га.

Після цвітіння

Обприскати одним з препаратів після перевищення економічного порогу шкодочинності – 20 заселених шкідником із 200 вибраних навімання пагонів (у квадратних дужках період очікування в днях від останнього обприскування до збирання врожаю):

пірімор 500 (Pirimor 500 WG)– 0,75 кг/га [7];

пірімікс 500 (Pirimix 100 PC)– 1,5 л/га [7];

азтек (Aztec 140 EW)– 0,5-0,7 л/га [7].

Агрус

Після цвітіння

Обприскати у випадку масової появи шкідника одним з препаратів (в квадратних дужках вказано період очікування в днях від останнього обприскування до збирання врожаю):

азтек (Aztec 140 EW)– 0,5-0,7 л/га [7];

пірімор 500 (Pirimor 500 WG)– 0,75 кг/га [7];

пірімікс 500 (Pirimix 100 PC)– 1,5 л/га [7].

Наведені вище рекомендації з польської програми захисту насаджень кущових ягідників для умов України мають довідковий характер.

Література

1. Labanowska B.H. Mszyce na roślinach jagodowych // *Hasło ogrodnicze*, 2005, №3. – Р. 44-46.
2. Довідник із захисту рослин / Л.І.Бублик, Г.І.Васечко, В.П.Васильев та ін.; за ред. М.П.Лісового. – К.: Урожай, 1999. – 744 с.
3. Program ochrony roślin sadowniczych na lata 2005-2006. – Warszawa: Hortpress, 2005. – Р. 114-124.

(І. Мельник, О.Мельник)

РОЗСАДНИЦТВО **ВОЗСАДНИЦТВО**

ВЫРАЩИВАНИЕ КРОНИРОВАННЫХ ОДНОЛЕТОК ЯБЛОНИ

ГОВОРУЩЕНКО Н.В., АЛФЕРОВ В.А., Северо-Кавказский зональный
научно-исследовательский институт садоводства и виноградарства (Россия)

Хорошо развитые кронированные однолетние саженцы яблони имеют такие же преимущества перед некронированными, как и двухлетние – перед однолетними. При этом производство однолетних кронированных саженцев более целесообразно экономически.

Известно, что саженцы одних помологических сортов способны к интенсивному ветвлению в однолетнем возрасте, а у других сортов такой признак выражен слабее или отсутствует [1,2]. Одним из основных условий ветвления является интенсивный рост растений. Сила роста подвоя может ослаблять или стимулировать процесс ветвления, который также находится в прямой зависимости от качества подвоев. Ветвление однолеток можно усилить, воздействуя определенными механическими приемами.

Методика

В ОПХ «Центральное» Северо-Кавказского зонального НИИСВиВ (г.Краснодар) с 2001г. совершенствуется технология выращивания кронированных однолетних саженцев яблони на слаборослом клоновом подвое М9 и среднерослом – ММ106.

Изучалось влияние помологического сорта, погодных условий вегетации, типа (сила роста), качества и срока посадки подвоев, а также удаления верхних неразвившихся листьев центрального побега, на качество однолетних саженцев яблони.

Методика исследований общепринята.